

Інформаційний вісник
Наукової бібліотеки
Уманського державного
педагогічного
університету
імені Павла Тичини

Бібліотечні вісті

ЧЕРВЕНЬ 2014

ВИПУСК № 18

ВИПУСКАЄТЬСЯ ЩОКВАРТАЛЬНО

Місія Наукової бібліотеки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини полягає у формуванні фонду інформаційних ресурсів відповідно до завдань навчально-виховного і науково-дослідного процесів університету; забезпеченні доступу до локальних і світових інформаційних ресурсів для всіх категорій користувачів; збереженні та розповсюдженні наукової спадщини університету. Загальна кількість бібліотечних ресурсів нараховує 4003-37 примірників: книги та брошури - 296548 примірників; періодичні видання: журнали - 02646 примірників; газети - 644 річних комплектів.

Ф о р м у в а н н я фонду інформаційних ресурсів бібліотеки здійснюється на основі аналізу навчальних планів, програм і тематики наукових досліджень університету. Щорічно в бібліотеку надходить близько 9 тисяч примірників навчальної та наукової літератури. Бібліотекою, якою користуються понад 8 тисяч читачів, видається близько 460 тисяч документів.

Одним із пріоритетних напрямів роботи бібліотеки є інформаційно-документальне забезпечення науково-дослідної діяльності університету, що зумовлює виконання таких завдань: регулярне забезпечення користувачів інформацією про нові досягнення, винаходи, наукові дослідження, пріоритетні напрями в науково-виховній роботі, інновації в освітньому процесі; надання оперативного доступу до інформації; створення необхідних інформаційно-бібліотечних умов для розвитку наукового потенціалу університету; забезпечення інформаційного супроводу процесу формування висококваліфікованих наукових фахівців; навчання навичкам інформаційного пошуку студентів і аспірантів, які беруть участь у наукових дослідженнях на всіх етапах навчання.

Сьогодні Науковій бібліотеці університету притаманні всі ознаки сучасного інформаційно-освітнього

Наукова бібліотека в інформаційному забезпеченні наукової діяльності університету

центру, який надає користувачам консультації про наявність першоджерел і баз даних, інформує про можливості самостійного пошуку наукової інформації.

Матеріально-технічна база бібліотеки, створення необхідних умов для впровадження нових інформаційних технологій сприяє інтенсивному формуванню електронної бібліотеки університету та забезпеченню оперативного доступу до локальних, національних і світових інформаційних ресурсів. Автоматизована бібліотечна система забезпечує наповнення електронного каталогу, доступ до нього читача, можливість зручного й оперативного обслуговування. Доступ читача до електронного каталогу (ЕК), що поєднує в собі функції всіх карткових каталогів (нараховує понад 41 тисячу записів), забезпечує можливість пошуку літератури за різними критеріями. Бібліотека забезпечує можливість пошуку наукової інформації у власному електронному каталозі та каталогах інших бібліотек, у повнотекстових електронних БД провідних країн світу.

У бібліотеці значна увага приділяється формуванню власних баз даних, їх систематично поповнюють новими документами та забезпечують до них широкий доступ. На сьогодні це такі бази даних: «Земля – наш спільний дім», «Красзнавство Уманщини», «Красзнавство Черкащини», «Молодь за здоровий спосіб життя», «Новітні інтерактивні технології в освіті», «УДПУ», «Картотека періодичних видань», «Учитель», «Дисертації та автореферати»,

«Електронні аналоги друкованих видань», «Рідкісні та цінні видання», «Колекції» (бібліотеки С. П. Бевзенка, І. М. Власенка, В. Л. Карпової, Т. П. Маєвської, Інституту мовознавства імені О. О. Потебні НАН України). Розпочато створення ретроспективного електронного каталогу на всю літературу, яка є у фондах бібліотеки.

Користувачі бібліотеки мають доступ до ресурсів відкритого доступу Інтернет. Традиційними джерелами інформаційно-бібліографічного пошуку для користувачів, що займаються науково-дослідною роботою, залишаються каталоги і картотеки на паперових носіях, першоджерела, реферативні журнали та інші інформаційні видання. Щомісячно здійснюється електронне інформування нових надходжень бібліотеки; проводяться дні інформації. Бібліотека організує інформаційний супровід наукових заходів (тематичні виставки, виставки робіт науково-педагогічних працівників університету та ін.).

У межах науково-бібліографічної діяльності, з метою збереження і пропаганди наукової спадщини університету бібліотекою проводиться робота з укладання біобібліографічних покажчиків. У 2013 році підготовлено до друку з нагоди 75-ї річниці з дня народження Кузя В. Г. бібліографічний покажчик «Володимир Григорович Кузь – провідний вчений, педагог, академік», до 90-річчя утворення Уманського району бібліографічний покажчик «Історія Уманщини».

З метою подальшого розвитку наукової діяльності та співробітництва, обміну досвідом щодо подальшого впровадження інноваційних технологій у практичну діяльність бібліотека укладає угоди про партнерство з Українською бібліотечною асоціацією, з іншими бібліотеками. Розширення меж наукової співпраці сприяє обміну досвідом інноваційної діяльності, який є основою подальшого розвитку й удосконалення бібліотечної галузі.

Нехай не згасне світ науки

XXI століття - епоха науки, її грандіозного поступу вперед та впливу на розвиток цивілізації. Навколишній світ - це значною мірою створений людиною світ інформаційних технологій, техніки та наукових досягнень. Він визначає рівень цивілізації людства, різноманітність та глибину експлуатації земних ресурсів.

Головною причиною бурхливого розвитку суспільства стала наука. У сучасному розумінні наука - це особливий вид пізнавальної діяльності, спрямованої на вироблення об'єктивних, системно організованих і обґрунтованих знань про світ. Головна властивість науки - постійно генерувати зростання нового знання, виходячи за рамки звичних і вже відомих уявлень про світ. Виробництво знань у суспільстві необхідне для підтримки і розвитку життєдіяльності людини. Наука виникає з потребностей практики і особливим способом регулює її. Вона взаємодіє з іншими видами пізнавальної діяльності. Наука ставить своєю метою виявити закони, відповідно до яких об'єкти можуть перетворюватися. Наука вивчає їх як об'єкти, що функціонують і розвиваються за своїм природним законом. Предметний і об'єктивний спосіб розгляду світу, характерний для науки, відрізняє її від інших способів по знаннях. Ознака предметності та об'єктивності знання виступає найважливішою характеристикою науки. Наука є динамічне явище, що перебуває в постійному русі та поглибленні.

Визначення сучасного стану та рівня інтеграційних процесів, розробка подальших шляхів розвитку інноваційної діяльності стали метою проведення «Тижня науки», який традиційно присвячується професійному святу працівників науки – Дню науки (згідно з Указом Президента України № 145/97 від 14 лютого 1997р.), яке відзначається в 2014 року 17 травня.

Тиждень науки – традиційне підведення підсумків наукової діяльності викладачів, науковців, студентів, молодих учених, аспірантів.

В рамках Фестивалю науки стало доброю традицією нашого вишу проведення Урочистої академії, приуроченої професійному святу науковців, де традиційно відзначали великий вклад наукової школи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини у скарбницю вітчизняної науки, підкреслювали, що наш навчальний заклад має великий потенціал й гідно оцінювали те, що у

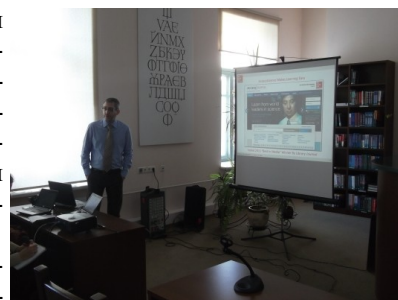

нашому університеті підтримується зв'язок поколінь і наукових традицій, створюються гідні умови для активізації дослідницької діяльності, стимулюється розвиток наукових шкіл та лабораторій, закріплення молодих талановитих кадрів у науці.

Наукова бібліотека УДПУ імені Павла Тичини не залишилась осторонь. Ціла низка заходів відбулася з нагоди святкування. Бібліотекарі підготували бібліографічні списки літератури: «Публікації викладачів університету в періодичній пресі»; «Дисертації, що зберігаються у фондах Наукової бібліотеки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини»; щоквартальний інформаційний бюлетень: «Наукові праці вчених УДПУ у фондах бібліотеки». Були представлені тематичні виставки: «Людина, культура, наука в новому тисячолітті» – відділ обслуговування; «Науку створюєш Ти!» – чит. зал №1; «Наукові дослідження в університетах – визначальний чинник зростання якості освіти» – чит. зал №2.

Працівники Наукової бібліотеки відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення УДПУ Найкус Т. М. та Кононов Б. В. взяли участь у II Міжнародній науково-практичній конференції «Наукова комунікація в цифрову епоху», яка була проведена в рамках днів науки в Науковій бібліотеці Національного університету «Києво-Могилянська академія», присвяченій науковій комунікації з точки зору дослідників, видавців, бібліотекарів та електронним ресурсам для науки та освіти. Працівники, котрі були учасниками конференції, мали змогу оцінити переваги використання електронних ресурсів та обрати цікаві пропозиції для поповнення фондів бібліотеки університету. Директор бібліотеки Григоренко Т. В. взяла участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Бібліотеки вищих навчальних закладів: зміст та стратегія розвитку в інформаційному суспільстві». Як відомо, на сьогоднішній день сучасні бібліотеки вже неможливо уявити без електронних ресурсів наукової інформації, які активно використовуються науковцями, студентами та викладачами.

Без наукового працівника, педагога держава не має майбутнього. Їх наполеглива праця множить здобутки у світову скарбницю знань, пошук нового є тим рушієм, завдяки якому живе і розвивається українська наука, виховується майбутнє нації, її сила і честь. Наукові працівники – це люди творчої праці, діяльність яких є символом духовної свободи та розвитку особистості, хто вносить свій вклад у розвиток вітчизняної та світової науки – від студента та аспіранта до іменитого вченого.

УДПУ – учасник проекту ELibUkr

Завдяки плідній співпраці працівників Наукової бібліотеки з директором Наукової бібліотеки Києво-Могилянської академії Ярошенко Тетяни Олександрівни наглядова рада проекту «Електронна бібліотека України: створення центрів знань в університетах України» (ELibUkr) прийняла рішення про долучення до проекту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

З метою розширення доступу до світових інформаційних ресурсів започатковано проект «Електронна бібліотека України» та визначено стратегічні завдання цього проекту, реалізація якого дасть можливість забезпечити механізм обміну інформацією та вдосконалити інформаційну базу науково-освітньої діяльності університету.

Проект передбачає передплату ліцензованих інформаційних продуктів для кожного університету – електронних журналів, електронних книг, баз даних – найважливішого ядра світових інформаційних ресурсів, що покривають усі галузі знань (наука, техніка, медицина, соціальні та гуманітарні науки).

Оснovo ELibUkr© становить єдиний потужний портал, який спрямовує користувачів до всіх типів електронної інформації. Студенти, викладачі і науковці отримують вільний доступ до всіх ресурсів проекту.

Києво-Могилянська Фундація Америки є ініціатором проекту, який започатковано за фінансової підтримки Регіональної Місії Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) в Україні, відповідає за реалізацію проекту та його управління, в тому числі скликання Наглядової Ради, Виконавчої Ради та Дорадчої Ради проекту.

Мета проекту — інтеграція української академічної спільноти до світової науки, подолання відірваності від світового наукового контексту. Адже загальновідомо, що в сучасному світі не може існувати окремо взята «вітчизняна наука» (термін, залишений нам у спадок ще радянською системою) – вона має творитися на тлі науки світової. Важливо також, що система обміну інформацією між Україною та світовою академічною громадою буде двонаправленою: передбачає не лише використання світових інформаційних наукових ресурсів, але й створення та розповсюдження власних наукових здобутків учених України через об'єднану систему університетських репозитаріїв (відкритих електронних архівів) та відкритих електронних журналів.

Перевагами участі в проекті є:

Організаційна підтримка

- Можливість одночасно для всіх учасників проекту придбати спеціалізовані продукти і програмне забезпечення для доступу до електронних ресурсів;
- Централізована організація робіт зі встановлення та обслуговування програмного забезпечення;

Сприяння співпраці та розвитку бібліотек вищих навчальних закладів України

- Розвиток співпраці між університетами, науковцями та іншими інституціями, які представляють економічні, культурні ті інші сфери суспільної діяльності;
- Проведення тренінгів та наукових конференцій;
- Заохочення розвитку власних електронних інституційних репозитаріїв;
- Забезпеченні можливості вільного розміщення публікацій викладачів, співробітників та студентів університету;
- Заохочення використання українських та світових наукових електронних ресурсів в навчальному процесі та наукових дослідженнях, що проводяться в університеті;
- Заохочення запровадження програм з навчання протягом життя.

«Книга – казкова лампа, що дарує людині світло на далеких і темних дорогах життя»

Г. Лейбніц

Це цікаво знати

У народі 3 червня називали на честь цариці Олени і вважали, що після цього дня вже не має бути приморозків, а тому висаджували пізні овочі і закінчували сіяти коноплі та льон. Обов'язково спостерігали за погодою, бо вірили: яким буде день Олени – сонячним чи дощовим – такою буде й осінь.

3 червня народились:

1863 — Євген Петрушевич, український громадсько-політичний діяч, президент Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР).

1928 — Костянтин Степанков, український актор театру і кіно («Два місяці, три сонця», «З небес на землю», «Легенда про княгиню Ольгу», «Ярослав Мудрий», «Вавилон XX», «Гадюка»).

Події 3 червня:

1527 — о 7 годині вечора розпочалась Велика пожежа Львова, що знищила всю готичну забудову міста.

1638 — почалася Жовнинська битва — вирішальна битва повстанців на чолі з Гунею Д. Т. проти польсько-шляхетського війська під час повстання Острянина.

1768 — звільнення м. Умані гайдамацькими загонами Максима Залізняка та Івана Гонти.

У народі 19 травня, вшановуючи Іова Багатостраждального, говорили: «Велика роса на Іова – до врожаю огірків».

У народі ж Іова ще назвали Горошником, бо вважалося, що цього дня добре сіяти боби та горох. Також спостерігали за погодою: «Якщо вранці велика роса – на гарну погоду, немає роси – на негоду».

19 травня народились:

1889 — Микола Євшан, український літературний критик, літературознавець і перекладач.

1910 — Анатолій Добровольський, український архітектор. Один за авторів проекту планування й забудови Хрещатика і прилеглих кварталів, а також Московського мосту в Києві. Головний архітектор м. Києва (1950—1955).

Події 19 травня:

1712 — Петро I переніс столицю Московії з Москви до Санкт-Петербурга.

1861 — У Сумах відкрито першу в Україні недільну школу.

2005 — на конференції міністрів освіти країн Європи у Бергені (Норвегія) ухвалили рішення про приєднання України до Болонського процесу.

У народі 9-те квітня колись відзначали, як день Мотрони, про яку говорили, що вона виходить з хати пташок зустрічати. Вважалося, що вже 9 квітня завершується приліт ранніх птахів. А ще цю святу називають Матрона Наставниця, тому що у цей час бувають ранкові заморозки — сніг від них замерзає, і люди ходять як по «насту».

9 квітня народились:

1860 — Антон Чехов, видатний російський письменник та драматург. Автор класичних творів «Палата № 6», «Чайка», «Дядя Ваня», «Три сестри», «Вишневий сад». Створив в м. Ялті фонд для будівництва медичного центру для малозабезпечених, а також фонд, на кошти якого було відкрито муніципальну бібліотеку.

1879 — Андрій Лівичийкий, український громадсько-політичний діяч. Президент УНР в екзилі (1926—1954).

Події 9 квітня:

1921 — будинок Антона Чехова в Ялті був оголошений національним надбанням і створено Дім-музей А.П.Чехова

1930 — в Нью-Йорку вперше продемонстрували роботу відеотелефона. Зв'язок встановлено між офісами компаній Bell Laboratories і AT&T

1966 — Ватикан скасував Індекс заборонених книг, що проіснував більше чотирьох століть

Бібліотечні вісті

Інформаційний вісник
Наукової бібліотеки Уманського державного
педагогічного університету
імені Павла Тичини

Адреса: вул. Садова 2, м. Умань
Над номером працювали:
Редактор: Григоренко Т. В.
Редколегія: Усатюк О. А., Рудь І. Г.
Дизайн та верстка: Найкус Т. М.